



Ruben Willaert  
restauratie & archeologie  
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

## Warande 15 (Gavere, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2018L106  
December 2018 – Januari 2019

ARCHEOLOGIENOTA  
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)  
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



## **Colofon**

Ruben Willaert bvba  
Ten Briele 14 bus 15  
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /  
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:  
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

# INHOUDSTAFEL

---

<b>1</b>	<b>Programma van maatregelen.....</b>	<b>6</b>
1.1	Administratieve gegevens .....	6
1.2	Synthese .....	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie .....	10
<b>2</b>	<b>Bibliografie.....</b>	<b>11</b>



# FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....7



# TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. .... 6

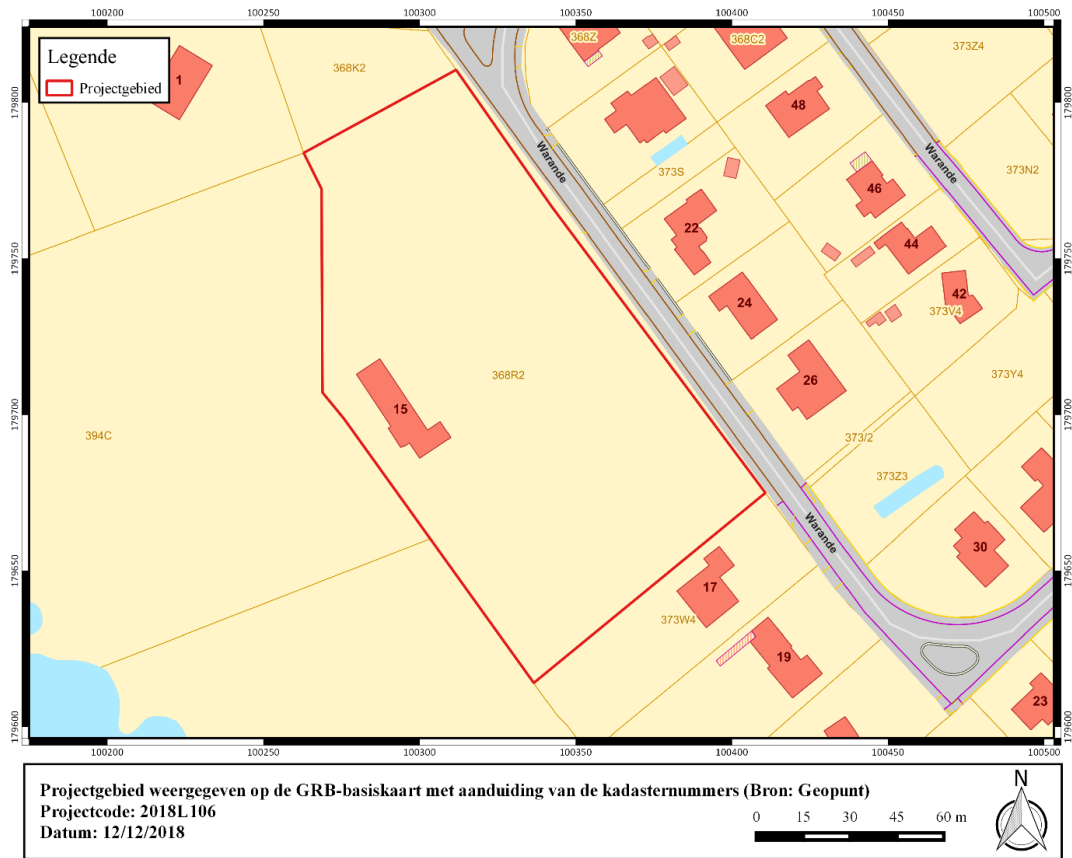


# 1 Programma van maatregelen

## 1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Jan De Clerck Jr. Blauwdreef 185 9870 Zulte	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiëk De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gavere
	Deelgemeente	/
	Postcode	9890
	Adres	Warande 15 9890 Gavere
	Toponiem	Warande 15
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 100174$ $Y_{\min} = 179596$ $X_{\max} = 100503$ $Y_{\max} = 179824$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gavere, Afdeling 1, Sectie A, nr. 368r2 Figuur 1	



**Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).**



## 1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bewoning en de realisatie van een nieuwbouwproject ter hoogte van Warande 15 te Gavere. Het volledige terrein is ca. 1,5 ha groot en wordt heden ingenomen door een woning met tuinzone. Deze woning en omliggende verharding worden gesloopt in het kader van de geplande ontwikkeling. De constructiewerken behelzen een oppervlakte van ca. 1150 m<sup>2</sup>. Van deze nieuwbouw valt ca. 1010 m<sup>2</sup> binnen de footprint van de aanwezige woning. Daarnaast wordt over een oppervlakte van 1050 m<sup>2</sup> een nieuwe inrijlaan gerealiseerd met grind.

Landschappelijk gezien is Gavere gelegen op de overgang van de zandige Vlaamse Vallei en de zandleemstreek. Het terrein is gelegen op de rand van de alluviale vlakte van de Schelde. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistocene die rusten op de afzettingen van het Tertiair. Het sediment bestaat uit droge, lichte zandleem. Deze gegevens impliceren een relatief oppervlakkige archeologische situatie. Louter op basis van de landschappelijke situatie is de verwachting inzake de aanwezigheid van jager-verzamelaars en vroege landbouwers hoog. Het is gelegen op een locatie met uitzicht over de vallei van de Schelde en uiterst geschikt voor bewoning en bewerking.

Cartografische bronnen wijzen op een ruraal en open karakter van de omgeving. Op de Ferrariskaart is het terrein deels in gebruik als akker en deels als bosgebied. Het toponiem 'Warande' doet een gebruik als omsloten jachtgebied vermoeden. Binnen de grenzen van het plangebied zijn geen structuren afgebeeld. Cartografisch materiaal uit de 19<sup>e</sup> eeuw geeft een gelijkaardig beeld weer waarbij geen bebouwing herkenbaar is. De orthofotosequentie toont weinig tot geen evolutie binnen de contouren van het plangebied de voorbije decennia. Op het oudste luchtbeeld is echter een groot weerspiegelend vlak te zien. Vermoedelijk betreft dit het natte, genivelleerde terrein, dat toen bouwrijp is gemaakt.

Op het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Ten noorden van het plangebied, aan de Molenstraat te Gavere, werden op een landschappelijk vergelijkbare locatie in 2014 en 2015 archeologisch onderzoek uitgevoerd. Hierbij kwam vondstmateriaal uit het mesolithicum aan het licht. Ook werd een hoge concentratie sporen uit de vroege ijzertijd aangesneden, deze wijzen op bewoning. Verder werden sporen van erfindeling en zgn. 'off-site' activiteiten waargenomen uit de midden/late-ijzertijd en Romeinse periode, die wijzen op een nederzetting in de nabije omgeving. Ook werden er materiële resten uit de middeleeuwen gerecupereerd (CAI 208527). Een honderdtal meter ten westen van deze locatie, in de Scheldevallei, wordt op basis van ouder onderzoek de aanwezigheid van een kasteel vermoed (CAI 503093). Een kilometer ten zuidwesten van het plangebied, in de alluviale vlakte van de Schelde, werden bij verschillende onderzoekscampagnes eind de jaren '70 en tijdens de jaren '80 verschillende lithische artefacten uit het mesolithicum gerecupereerd. Daarnaast werden bewoningssporen die wijzen op een continue menselijke aanwezigheid tijdens de Romeinse periode onderzocht. Naast deze Romeinse bewoningssporen werden er evenzeer delen van een vroegmiddeleeuws grafveld in kaart gebracht (CAI 503098). Verder wijzen gekende vindplaatsen in de ruimere omgeving op menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen.

Op basis van cartografische indicatoren wordt enkele kilometer ten noorden van het plangebied het slagveld verwacht van de 'Slag bij Gavere' in 1453, waarbij de Gentse opstandelingen het onderspit moesten delven tegen de troepen van Filips de Goede, hertog van Bourgondië (CAI 158398). Verder wijst vondstmateriaal gerecupereerd bij menig veldkartering en metaaldetectie op menselijke aanwezigheid vanaf het mesolithicum tot in de late middeleeuwen.





Concreet is er ter hoogte van het plangebied een trefkans inzake vondsten- en sporenarcheologie. De landschappelijke situatie kan als uiterst gunstig beschouwd worden voor menselijke exploitatie, bewerking en bewoning vanaf het finaal-paleolithicum. Ook de gekende archeologische waarden op het kaartblad van de CAI wijzen op menselijke aanwezigheid vanaf het mesolithicum. Ondanks deze verwachting is het potentieel op kenniswinst bij verder onderzoek te beperkt om bijkomend vooronderzoek te verantwoorden.

### 1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Warande te Gavere worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. De kans dat bijkomende onderzoeksdaden nog tot enige kenniswinst leiden is te beperkt.

Met betrekking tot de trefkans met artefacten dient rekening gehouden te worden met het historisch gedocumenteerde landgebruik en de gegevens van de orthofotosequentie. Het gebruik als akker in het verleden zal ervoor gezorgd hebben dat eventueel aanwezige artefactenconcentraties grotendeels zijn opgenomen in en verspreid geraakt zijn doorheen de bouwvoor. Ook doet het luchtbeeld van 1971 vermoeden dat het terrein deels is genivelleerd in het kader van de huidige bebouwing en verharding. Ook de realisatie van deze bebouwing en het aanleggen van de inrit en verharding zullen een impact gehad hebben op de verspreiding van eventueel aanwezige artefacten. Gelet deze activiteiten in het verleden en de mate van verspreiding wordt de kans klein geacht dat bijkomende onderzoeksdaden in functie van artefactensites nog kunnen leiden tot kenniswinst die in verhouding staat tot de financiële kost.

Naast een verwachting inzake artefacten, geldt ter hoogte van het terrein evenzeer een verwachting inzake sporenarcheologie. Hierbij dienen echter de aard van de geplande werken en de beperkte oppervlakte ervan in acht genomen te worden. De geplande werken bedreigen een oppervlakte van ca. 2200m<sup>2</sup>. Enerzijds zal een nieuwe oprijlaan met een oppervlakte van ca. 1050m<sup>2</sup> aangelegd worden. Deze ingreep bereikt een diepte van ca. 30cm onder het maaiveld. Gelet het feit dat deze werken hoofdzakelijk binnen de teelaarde plaatsvinden, kan de impact op het bodemarchief ervan als minimaal beschouwd worden. Tevens dient ook de lineaire vorm van de ingreep in acht genomen te worden. Verder onderzoek zal hierbij niet leiden tot kenniswinst, meer dan een quasi contextloze waarneming kan bij verder onderzoek niet verwacht worden.

Anderzijds bedreigen de werken aan de nieuwbouw en omliggende verharding een gecombineerde oppervlakte van 1150 m<sup>2</sup>. Deze werken vallen grotendeels samen met de footprint van de huidige bebouwing en verharding. Gelet de oppervlakkige archeologische situatie kan redelijkerwijs aangenomen worden dat het bodemarchief ter hoogte van de bestaande bebouwing gedeeltelijk is geroerd. Hoewel niet met zekerheid van een vlakdekkende verstoring uitgegaan kan worden, dient echter wel rekening gehouden te worden met een versnipperd bodemarchief. Indien de beperkte oppervlakte van de geplande werken in acht genomen wordt, kan enkel geconcludeerd worden dat er geen sprake is van een archeologisch relevant ruimtelijk kader. Indien nog enige relictten worden waargenomen zullen deze nooit in hun archeologische context bestudeerd kunnen worden en vormen ze niet meer dan een quasi contextloze waarneming. Verder onderzoek door middel van proefsleuven zal aldus niet leiden tot wezenlijke kenniswinst.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.



## 1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de sloop van de aanwezige bebouwing en verharding en vervolgens de realisatie van een nieuwbouwproject met toegang aan de Warande te Gavere. De landschappelijke gegevens en de gekende waarden wijzen op een aanzienlijke trefkans inzake vondsten- en sporenarcheologie. Echter dienen de aard van de ingrepen, de beperkte oppervlakte en verwachte mate van verstoring in acht genomen te worden waardoor de kans dat bijkomend vooronderzoek nog leidt tot enige kenniswinst, te beperkt is.



## 2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

